

UTRAVALO

Pistának szeretettel

Jani

Kegyelemteljes Karácsonyt és áldásos Újesztendőt
kívánunk szeretettel kedves
Munkatársainknak, Jóakaróinknak, Barátainknak
Bécs, 1957. Karácsonyán

az OPUS MYSTICI CORPORIS

AVE·MARIS
STELLA

DEI·MATER
ALMA

ATQVE
SEMPER·VIRGO

FELIX
CAELI·PORTA

AZ ACÉLEMBER

(Ének a sürgönypóznáról)

Áll, egyenesen, egymagán
Az acélember a hegy homlokán.

Széttárva karcsú, hosszú karjai,
A kábelek kigyóit tartani.

Nem görnyedez és nem erőlködik:
Áll és feszül és hordja terheit.

De hűvös feje túl a drótokon
Hosszan elnéz a nyúlós utakon.

Lát, embereket és országokat,
Bolond és keserű látásokat:

Az éhes ember néma ráncait,
Dokkok penészes árusáncait,
Országhatárok inga-táncait.

És hall, hazug és gyilkos hangokat:
Boxhősöket, bárokat, bankokat,
És népgyűléseket és tankokat.

Az eszme önmagára lázadását,
A forradalmak bárgyú körfutását,
Az örülések örök újulását.

A földgömb reng és ég a szemhatár.
Az acélember néz és konstatál.

Áll és szótalán ég felé feszül:
Hordja a kábelt rendületlenül.

S ha olykor egy-egy holdas éjszakán
Ráül terhével a szörnyű magány,

S a látomások emlékeitől
Dereka már-már megroppanni dől:

Ilyenkor elég egy szempillantás:
A szomszéd hegyen másik óriás,

A harmadik ormon a harmadik
Hordozza látomása titkait.

Egy pillanat, egy közös rezzenés:
A három acélember összenéz.

Testvér — mondja az acélpillanat —
Tudom: gyengének lenni nem szabad.

Tudom: a mi törvényünk állani:
Mi vagyunk a Vezeték várai.

Nem tudjuk, honnan, nem tudjuk kinek,
De rajtunk megyen át az Ü z e n e t.

Az ismeretlen Igét hordja vállunk.
Bennünket ideállítottak. Állunk. Sík Sándor

Karácsonyi útravalónk, utasoknak, ez az ü z e n e t :

Utasok vagyunk és utunk Istentől vezet Istennel Isten felé.

*Ez az üzenet visszhangozzék a szivünkben, miközben hon-
talaságunkban új partok felé közeledünk. Kinokkal, keserőséggel
és nyugtalansággal teli lelkünkbe nagy költőink élményei, ihle-
tése nyomán áradjon több hit, bizóbb remény és erősebb Isten-
s emberszeretet.*

*A hívő keresztény mindig utasnak érzi magát a földön az
örök haza felé. „Nincs itt maradandó városunk, hanem a
jövendőt keressük!” Kétszeresen igaznak érezzük mi, akik —
átmenetileg — földi hazánkat is elvesztettük és most ideiglenes
otthonunk felé tartunk, vagy már ott tanulunk, dolgozunk s
készülünk a jövőre. Érezzük a kettős felelősséget: a külföld
előtt képviseljük a magyarságot s felelősei vagyunk a jövőnek is.*

*De most Karácsony van. Pihenjünk meg egy kevéssé. „Mond-
junk ma csendet!” — s a csendben hallgassuk meg költőink
karácsonyi üzenetét...*

A MINDENSÉG BALLADÁJA

Éb-red, moc-an a tojásban a sejt:
„Isten, Is-ten“, huszonöt napi ritmus.
Tit-kon dob-ban anyaméhben a lét:
„Isten, Is-ten“, kilenc havi ritmus.
Ó jaj, ha kihagyna! — De él az Erő, de él az Ütem:
„Is-ten, Is-ten, Is-ten, Is-ten!“

Dobogón zakatol, kacagón-zokogón zakatolgat a szív:
„Is-ten, Is-ten“, jó nyolcvan a pulzusi ritmus.
Ó jaj, ha kihagyna! A vérpatakokba
belefagyna a lét-zene s pirosan párázna magasba
lelkünk, ha kihagyna a ritmus! De él az Erő, de él az
Ütem:
„Is-ten, Is-ten, Is-ten, Is-ten!“

Csobogón menetel a patak, a folyó, a folyam:
„Is-ten, Is-ten, Is-ten, Is-ten!“
Ó jaj, ha kihagyna a ritmus! A hegytől a tengeri tájig
belehalna halak sokasága, hajók sora, sajkák,
malmok raja rína! — De él az Erő, de él az Ütem:
„Is-ten, Is-ten, Is-ten, Is-ten!“

Lobogón jön a Nap, megy a Hold, megy a Nap, jön
a Hold:
„Is-ten, Is-ten, nap-pal, éj-jel“ háromszázhatvanötször!
Ó jaj, ha kihagyna a ritmus! Nem volna szivárvány,
nem volna virág, nem volna világ, csak futna a Föld,
a gigászi koporsó! — De él az Erő, de él az Ütem:
„Is-ten, Is-ten, Is-ten, Is-ten!“

Ragyogón menetelnek a csillagok és naprendszerek
egyre
„Is-ten, Is-ten, fény-év, fény-század, fény-ezred.“
Ó jaj, ha kihagyna a ritmus! De él az Erő, de él az Ütem:
dobog és csobog és lobog és erjed az Idő a Tojásban.
A Tojásnak a héja: az Örökkévalóság,
mely áll a Tenyéren, áll, tartja az Isten. *Mécs László*

„ÁDÁM, HOL VAGY?“

Oszlik lelkemnek barna gyásza:
Nagy, fehér fényben jön az Isten,
Hogy ellenségim leigázza.

Az arcát még titkolja, rejti,
De Nap-szemét nagy száanalommal
Most már sokszor rajtam felejtí.

És hogyha néha-néha győzők,
Ő járt, az Isten járt előttem,
Kivonta kardját, megelőzött.

Hallom, hogy lelkemben lépked
S az ő bús „Ádám, hol vagy?“-ára
Felelnék hangos szívverések.

Szivemben már őt megtaláltam,
Megtaláltam és megöleltem
S egyek leszünk mi a halálban. *Ady Endre*

AZ ÚR ÉRKEZÉSE

Mikor elhagytak,
Mikor a lelkem roskadozva vittem,
Csöndesen és váratlanul
Átölelt az Isten.

Nem harsonával,
Nem jött néma nagy öleléssel,
Nem jött szép, tüzes nappalon,
De háborús éjjel.

És magvakultak
Hiú szemeim. Meghalt ifjúságom,
De őt, a fényest, nagyszerűt,
Mindörökre látom.

Ady Endre

MIATYÁNK

Miatyánk ki vagy a mennyekben,
harcokban, bűnökben, szennyekben,
rád tekint árva világod:
a te neved megszenteltessék,
a te legszebb neved: Békesség!
Jőjjön el a te országod.
Véres a földünk, háború van,
kezed sújtását sejtjük, uram,
s mondjuk, de nyögve, szomorúan,
— add, hogy mondhassuk könnyebben —:
Legyen meg a te akaratod!
— mint angyalok mondják mennyekben.
Előtted uram a hon java,
s hulljon a lomb, csak éljen a fa:
de vajjon a legkisebb lombot
nem őrzi-e atyai gondod?
nem leng-e az utolsó fürtön is,
áldva miképpen a mennyekben,
azonképpen itt a földön is?
Megráztál, nem lehet szörnyebben,
már most ami fánkon megmaradt
őrizd meg őszig a bús galyat:
mindennapi kenyerünket add
meg nekünk ma, és gyermekeinket
növeld békére: ha bűn, hogy lábunk
ma vérbe csúszik meg: értük az!
Bocsásd meg a mi bűneinket,
miképpen mi is megbocsátunk
ellenünk vétetteknek: a gaz
tied, büntetni: mienk csak az,
hogy védelmezzük a mieinket!
És ne vígy a kísértésbe minket,
hogy ártatlanságunk tudatát,
mint drága páncélos inget
őrizzük meg bár véresen,

hogy át ne hasadjon sohasem.
Jaj, aki ellenünk mozdul:
megvívunk, készen bármi csatát,
de szabadíts meg a gonosztul,
mert tiéd az ország,
kezedbe tette le sorsát,
s te vagy a legnagyobb erősség:
ki neveden buzdul,
bármennyit küzd és vérez,
előbb vagy utóbb övé lesz
a hatalom és a dicsőség!

Babits Mihály

ISTEN OLTÓ-KÉSE

Pénzt, egészséget és sikert
Másoknak, Uram, többet adtál,
Nem kezdek érte mégse pert
És nem mondom, hogy adósom maradtál.

Nem vagyok én az első mostohád;
Bordáim közt próbáid éles kését
Megáldom és mosolygom ostobák
Dühödt jaját és hiú mellverését.

Tudom és érzem, hogy szeretsz:
Próbáid áldott oltó-kése bennem
Téged szolgál, mert míg szivembe metsz,
Új szépséget teremni sebez engem.

Összeszorított ajkam, ha nehéz
A kín, mert tudom, tied az én harcom
És győztes távolokba néz
Könnyekkel szépült, orcád-fényű arcom.

Tóth Arpád

ISTENEM

Dolgaim elől rejtegetlek,
istenem, de nagyon szeretlek.
Ha rikkancs volna mesterséged,
segítenék kiabálni néked.

Hogyha meg szántóvető lennél,
segítnék akkor is mindennél,
A lovoidat is szeretném
és szépen, okosan vezetném.

Vagy inkább ekeszarvát fogva
szántanék én is a nyomodba,
a szikre figyelnék, hogy ottan,
a vasat még mélyebbre nyomjam.

Ha csősz volnál, hogy óvd a sarjat,
én zavarnám a fele varjat.
S bármi efféle volna munkád,
velem azt soha meg nem únnád.

Ha nevetnél, én is örülnék,
vacsora után melléd ülnék,
pipámat egy kicsit elkérnéd
s én hosszan, mindent elbeszelnék.

József Attila

KIS KARÁCSONYI ÉNEK

Tegnap harangoztak,
Holnap harangoznak,
Holnapután az angyalok
Gyémánt-havat hoznak.

Szeretném az Istent
Nagyosan dicsérni,
De én még kisfiú vagyok,
Csak most kezdek élni.

Isten-dicséretre
Mégis csak kiállok,
De boldogok a pásztorok
S a három királyok.

Én is mennék, mennék,
Énekelni mennék,
Nagyok között kis Jézusért
Minden szépet tennék.

Új csizmám a sárban
Százszor bepiszkolnám,
Csak az Úrnak szerelmemet
Szépen igazolnám.

(Igy dúdolgattam én
Gyermek hittel, bátran,
1883
Csúf karácsonyában.)

Ady Endre

KARÁCSONYI ÉNEK

Miért fekszel jászolban, ég királya?
Visszasírsz az éhes barikára.
Zenghetnél, lenghetnél angyalok közt:
mégis itt rídogálsz, állatok közt.

Bölcs bocik szájának langy fuvalma
jobb tán mint csillag-ür szele volna?
Jobb talán a puha széna-alom,
mint a magas égi birodalom?

Istálló párája, jobb az neked,
mint gazdag nárdusok és kenetek?
Lábadhoz tömjén hullt és arany hullt:
kezed csak bús anyád melléért nyúlt . . .

Becsesnek láttad te e földi test
koldusruháját, hogy fölvetted ezt?
s nem vélted rossznak a zord életet?
te, kiről zengjük, hogy „megszületett“!

Szeress hát minket is, koldusokat!
Lelkünkben gyújts pici gyertyát, sokat.
Csengess éjünkön át, s csillantsd elénk
törékeny játékunkat, a reményt. *Babits Mihály*

BETLEHEMI KIRÁLYOK

Adjonisten Jézusunk, Jézusunk!
Három király mi vagyunk.
Lángos csillag állt felettünk,
gyalog jöttünk, mert siettünk,
kis juhocska mondta — biztos
itt lakik a Jézus Krisztus.
Menyhárt király a nevem.
Segíts, édes Istenem.

Istenfia jónapot, jónapot!
Nem vagyunk mi vén papok.
Úgy hallottuk, megszületél,
szegények királya lettél.
Benéztünk hát kicsit hozzád,
Üdvösségünk, égi ország!
Gáspár volnék, afféle
földi király személye.

Adjonisten, Megváltó, Megváltó!
Jöttünk meleg országból.
Főtt kolbászunk mind elfogyott,
fényes csizmánk is megrogyott,
hoztunk aranyat hat marékkal,
tömjént egész vassfazékkal.
Én vagyok a Boldizsár,
aki szerecseny király.

Irul-pirul Mária, Mária,
boldogságos kis mama.
Hulló könnye záporán át
alig látja Jézuskáját.
A sok pásztor mind muzsikál.
Meg is kéne szoptatni már.
Kedves három királyok,
jóéjszakát kívánok!

József Attila

FEKETE KARÁCSONY

Karácsony-éjen, a börtön-mélyben
Érzem, ma Hozzád eljutok.
Harminc évig Te jöttél hozzám,
Most Betlehembe én futok.

Három királyok kincse után
Uram, üres a két kezem.
Három koldusnak szegénysége
Amivel Hozzád érkezem.

Aranyaimat szerte szórtam,
Maroknyi remény hátamon,
S tömjén helyett e tömött zsákban
Feketélik a bánatom.

Királyaid' csillag vezette,
S nem állta útjuk senki sem.
Engem hét falon vitt Hozzád
Parányi szikrád: a hitem.

Pásztorok útját angyalok súgták
S ki megtalált, az oly kevés.
Engem négy éve űz Utánad
Bús angyalod: a szenvedés.

Véresre jártam már a lábam,
Fagy járta át a csontomat.
Fáj az éhség és senkim sincsen
Rajtad kívül, ki befogad.

Sose vágytam így szeretetre,
Sose voltam ily elhagyott,
Zörgetek Uram, jaj, eressz be,
A régi énem már halott.

Nem kérek fényes karácsonyfát,
Egy gyertya lángja is elég.
Csak azt súgd meg, hogy mi hír otthon,
Hogy apám-anyám él-e még?

Hogy megtalálom-e még őket,
Mint Téged itt, a lelkemen;
Ha kigyúl majd a Te csillagod
Börtön felett is: Betlehem.

Tollas Tibor

ZSOLTÁR GYERMEKHANGRA

Az Úristen őriz engem
mert az ő zászlóját zengem,

Ő az Áldás, Ő a Béke,
nem a harcok istensége.

Ő nem az a véres Isten:
az a véres Isten nincsen.

Kard ha csörren, vér ha csobban,
csak az ember vétkes abban.

Az Úristen örök áldás,
csíra, élet és virágzás.

nagy, süket és szent nyugalma
háborunkat meg se hallja.

Csöndes ő míg mi viharzunk
békéjét nem bántja harcunk:

Az Űristen őriz engem,
mert az Ő országát zengem.

Az Ő országát, a Békét,
harcainkra süketségét.

Néha átokkal panaszlom
de Ő így szól: „Nem haragszom!”

Néha rángatom, cibálom: —
tudja, hogy csak őt kívánom.

Az is kedvesebb számára,
mint a közömbös imája.

Az Űristen őriz engem
mert az Ő zászlóját zengem.

Hogy daloljak más éneket,
mint amit Ő ajkamra tett?

Tőle, Hozzá minden átkom:
hang vagyok az Ő szájában.

Lázás hang talán magában:
kell a szent Harmóniában.

S kell, hogy az Űr áldja, védje
aki azt énekli: Béke.

Babits Mihály

CINEGE

Kertünk bokrán cinege, cinege
Szobámba behallik éneke.

Asztalom mellett olvasok,
Asztalomon könyvek, hírlapok.

Értelek pajtás, cinege, cinege!
Azt füttyörészed: „Minek-e? Minek-e?

Tisztes a munkád, szereted, szereted,
Az ágyad fejénél feszület, feszület.

Nem elég ennyi? Mire több, mire több?
A többire hékám füttyülök, füttyülök!“

Igazad van, pajtás, cinege, cinege,
Egy fütty az ember élete.

Egy pici fütty az életem,
Elég az gondnak, hogy szép legyen!

Elég az gondnak, hogy jó legyek
Mindenkihez, amíg lehetek.

Mire nekem bánnom, — igaz-e! —
Bolond-e más, vagy gonosz-e?

Ember öröme, panasza
Úgyis az Úristen igaza.

Feneketlen a világ feneke,
Igaz-e pajtás, cinege, cinege!

Egy az igazság, kicsikém,
Egy az okosság, tudom én, tudom én:

Vagyok-e Isten gyereke,
Mint te kicsi testvér, cinege, cinege.

Slk Sándor

EUCHARISTIA

Az Úr nem ment el, itt maradt.
Őbelőle táplálkozunk.
Óh különös, szent, nagy titok!
Az Istent esszük, mint az ős

törzsek borzongó lagzikon
ették-itták királyaik
húsát-vérét, hogy óriás
halott királyuk ereje

szállna mellükbe, — de a mi
királyunk, Krisztus, nem halott!
A mi királyunk eleven!
A gyenge király nem t o t e m.

A Megváltó nem törzsvezér,
Ereje több, ereje más:
ő óriásabb óriás!
ki két karjával általér

minden családot s törzseket.
Egyik karja az Igazság,
másik karja a Szeretet . . .
Mit ér nekünk a Test, a Vér,

ha szellemében szellemünk
nem részes és úgy vesszük őt
magunkhoz, mint ama vadak
a tetemet vagy t o t e m e t ?

Áradj belénk hát, óh örök
igazság és szent szeretet!
Oldozd meg a bilincseket
amikkel törzs és vér leköt,

hogyan szellem és ne hús tegyen
magyarrá, s nőjjünk ég felé,
testvér-népek közt, mint a fák,
kiket mennyből táplál a Nap.

Babits Mihály

A MÉLYSÉGBŐL KIÁLTOK ...

(129. zsoltár.)

A mélységből kiáltok Uram Hozzád,
Mindenható, halld meg szavam!
Legyen füled figyelmezőssel
Könyörgésem szavára én Uram!

Ha felrovod a vétkeket Uram,
Ki áll meg akkor előtted Uram?
Ám a bocsánat tenálad vagyon,
Törvényedért benned bizakodom.

Bízom az Úrban, bízik én szívem:
Igéjében igen reménykedem.
Jobban eped lelkem az Úr után,
Mint éji őr a virradat után,
mint éji őr a virradat után.

Bízzál az Úrban Izrael,
Mert nála van a kegyelem
S a váltáság nála bőségben lakik,
És ő megváltja Izraelt
És megbocsátja minden bűneit.

(Sík Sándor ford.)

„Utunk Istentől vezet Istennel Istenhez.” A világmindenség Istenre mutat (4. old.) ... Szívünkben is Istenre találunk! (5.) ... Isten a mi Atyánk, a költő az első világháború vérzivatarában imádkozik így Hozzá a magyarság nevében (6.) ... A mi Atyánk sokszor szenvedéssel látogatja meg, kereszttűn tereli magához gyermekeit (7.) ... Isten testvérünk és barátunk is (8.) ... Isten megváltott minket: egyszülött Fiát adta nekünk — gondolatban leborultunk Jézusunk bölcsője, a jászol elé (8., 11.) ... A karácsonyi örömhír Istennek dicsősége, embernek békeesség (12.) ... A karácsonyi Kisdéd nagy ajándéka az istengyermekeknek. Isten gyermekei és egymás testvérei vagyunk (13.) ... Istengyermekek életünk táplálására Jézus itt maradt oltárainkon (14.) ... A zsoltárossal a mélységből kiáltunk bizalommal irgalomért az Úrhoz ...

Lélekben így felkészülve elmélkedjünk kettős füzetünk második részének tanulmányán, Radó Polikárp írásán: „Van másvilág.”

*

Szerte a világon felhangzik ünnepeinken a hitvallás szava: „*Hiszek egy Istenben, mindenható Atyában, mennynek és földnek, minden látható és láthatatlan dolgok Teremtőjében!*” Ezt a mondatot 1600 évvel ezelőtt fogalmazták. Ennek a mondatnak igazságáért haltak százazrek keresztény őseink közül vértanúhalált. Ezzel a mondattal lépjük át a teremtett, látható világ korlátait. Ezzel a mondattal mutatunk rá, imádságra emelt kézzel egy láthatatlan, de annál szebb, fenségesebb, bár csak sejtett, csak körvonalaiban szemlélhető, csak hasonlatokkal és tagadásokkal kifejezhető világra: *a másvilágra*. Az első keresztény filozófus, *Szent Justinos*, Róma kormányzójának ítélőszéke előtt állott hitéért, és szabatosan vallotta meg a másvilágról hitét, mikor a kormányzó gúnyosan kérdezte: „Hallod-e! Te, kit a szó mesterének mondanak és azt hiszed, hogy az igaz tanítás birtokában van: ha majd tetőtől talpig megvesszőztek, az égbe fogsz felszállni?” Mire a bölcs így felelt: „Nem gondolom ezt, hanem *tudom* és tökéletesen meg vagyok győződve róla.”

Sokan vannak, akik még csak keresik az Istent, hátha megtalálják, amint Szent Pál Athénben mondta. Az ilyenek szeretnék, ha olyan biztosak lehetnének, mint Justinos volt, az első keresztény bölcselő, de egyelőre csak az istenkereső költőnek szavával azt mondják:

Minden rossz, ha vége rossz:

és az élet vége rossz...

Mit csináljunk emberek?

Hazudjunk-e egeket?

Ne hazudjunk, emberek!

Keressük az egeket!

Talán van még valami...

Be' nehéz kimondani!... (Babits Mihály.)

Keressük hát az egeket! Természetes, hogy a magára hagyott emberi elme soha kutatásával ki nem találhatja ezeket az igazságokat; jóságos Alkotónk azonban, aki nemcsak urunk, hanem atyánk is, nem elégedett

meg azzal, hogy a teremtet világegyetem óriási könyvből kiolvashattuk azt, hogy van. Elárult olyanokat is az ő isteni életéből, a láthatatlan, odaátvaló világból, amiben az emberiség, természete szerint, csak tudatlan lehet. Már *Szent Ágoston* mondja, hogy hitetlen testvérei, ha az örök életről szólt, maguk között susogni kezdtek: „Ugyan ki támadott fel közülünk? Ki jött hozzánk onnan? Ki tudja elmondani, hogy mi történt ottan?” Valóban, a láthatatlan világnak az a hátránya megvan, hogy *közvetlen tapasztalásunk nem férhet hozzá*. De mégis lehet róla tudásunk, hiszen sok dolog van, amit nem közvetlenül tapasztalunk. Istennek láthatatlan világa is néha jelentkezik, hogy van!

A másvilág jelentkezik

Istennek láthatatlan világa néha a természetes világnak rendjét megzavarja és ilyenkor józan eszünk parancsa szerint következtetnünk kell, hogy ilyen láthatatlan világ van, ha nem is tudjuk kézzelfoghatóvá tenni és nem is ismerhetjük meg összes tulajdonságait. Úgy van ez, mint amikor a mult század híres francia csillagásza, *Leverrier*, az egyik bolygónak, az Uranusznak pályáján rendellenességeket észlelt. Asztalához ült, számolni kezdett és arra a következtetésre jutott, hogy a zavarokat csak egy soha nem látott, nem is sejtett más bolygó okozhatja. Bonyolult számításaival pontosan ki tudta cövekelni az égboltozatnak azt a helyét, ahol a bolygónak lennie kell. Berlinbe írt egy kollégájának, mert annak sokkal erősebb teleszkópja volt, közölte vele adatait és *Galle*, a berlini csillagász rögtön észlelte az ismeretlen, a számítás alapján talált csillagot!

Ugyanígy van a másvilággal is: *ön maga tanúsítja létezését azzal, hogy a természetes világ rendjét néha megzavarja*. A gondolkozó észnek ekkor csak egy következtetése marad: csakugyan kell léteznie ilyen „más”, láthatatlan világnak, mert jelentkezik. A közvetlen tapasztalatunkat „átlépő” (transcendens), de azért valóságos másvilág földi jelentkezése, *a természetben észlelt rendellenesség: a csoda*.

Mintha a másik világ egy állandó adóállomást építene a mi korunknak, úgy történt 1858-ban. Franciaország egy elhagyatott, jelentéktelen hegyvidékén élt egy kis, jelentéktelen, ismeretlen proletárleány, az átlagosnál gyengébb szellemi képességekkel ellátott leányka, 14 éves volt, mikor ebben az évben februárban, fagyűjtés közben a Massabielle sziklájának barlangjában gyönyörű fiatal nőt pillantott meg. Nem tudta, mi volt az, amit látott: hófehér öltözetben, kék övvel derekán, fátyolát hátravetve viselte a nő, mezítelen lábain egy-egy aranszárga rózsá pihent. A tönkrement molnár kisleánya, *Soubirous Bernadett* egymásután tizennyolcszor látta a fiatal nőt.

Csakhamar híre ment, hogyan ment ki nap-nap után a sziklabarlanghoz; kíváncsiak százai, majd ezrei mennek vele együtt. Igaz, hogy nem látnak az ég-világon semmit, de meglepődnek, sokan meghatódnak, mikor látják a kis szegény leányt ott térdelni a keményre fagyott földön, ormótlan facipőben, nagykendőbe burkolva. Arca hol elsápad, hol kipirul a gyönyörűségtől, szemmel láthatólag beszél valakivel, szeméből könnyek peregnek; leírhatatlan az elragadtatás, amikor angyali mosoly villanik végig szelíd arcán. A község hitetlen orvosa az elragadtatás perceiben pontosan vizsgálta a kisleányt, de teljesen normálisnak találta érverését, szívműködését. Bernadett azonban érzéketlen; egyízben negyedórát égette jobbkezének gyertyája balkezének ujjait, semmit sem érzett és nyoma sem maradt az égésnek.

Eddig minden lehetne csupán hisztéria, idegbetegség, bár semmi jele nem volt ennek. Február 25-én a tömeg egyszerre csak azt látta, hogy Bernadett térdein bekúszik a barlangba és kezeivel elkezd ásni a barlang laza homokján a talajt. Senki sem tudta, mit akart. Később mondta meg a kisleány, hogy a csodálatos Úrnő adott neki parancsot, mossza meg a barlangban lévő forrásban az arcát. Természetes, hogy a barlangban soha semmiféle forrás nem volt. Most mégis, amint túrta a földet, az egyszerre nedvesedni kezdett, mindig több víz tört fel és végre is vékony erecskében csörgedezett tova. Néhány nap múlva már bővizű forrás volt a barlangban és csak-

hamar egy teljesen megvakult egyén visszanyerte látását. Egy hét múlva már húszezer ember szorongott a barlang előtt. Csak az első csodálatos gyógyulások után kezdődött meg az egyházi vizsgálat, mely négy év múltán mondta csak ki, hogy a jelenés magán viseli az igazság jeleit.

Azóta 90 esztendő telt el. 90 év közül egy sem volt, hogy a Lourdes barlangja fölött épült szépséges bazilikában *ne történt volna csodás, hirtelen gyógyulás*. 1882 óta állandó orvos-bizottság működik a gyógyulások felülvizsgálata céljából Lourdesban; ez állapítja meg, hogy az illető gyógyulás a természet rendje szerint nem magyarázható meg. Rajtuk kívül sok orvos működik az Orvospizottság mellett: 1890—1914 között 6983-ra rúgott a számuk. Az orvosok szakvéleménye szerint 1913-ig 4445 gyógyulás történt, amit a tudomány nem érthet meg. Néha-néha fellángolt a vita. *Rudder Péter*, belga gyárimunkás esete keltett századunk elején nagy feltűnést; könyvtárra való irodalma keletkezett a „Rudder-esetnek”. A szegény dolgozónak csont-tuberkulózisa volt; lábszárából egy másfél centiméternyi darab hiányzott, lábafejét 360 fokos szögben lehetett körülcsavarni. És íme: a forrásban való fürdés után ráállt a lábára, a hiányzó csont-rész egy pillanat alatt épen, sértetlenül ott volt lábszárában.

Lourdes 90 év óta hirdeti a világnak: Van más világ, itt az üzenete: a természet rendjében megmagyarázhatatlan jelenségek történnek; minden évben 25—30 csodás gyógyulás.

Napjainkban is üzen a másvilág

Nagyon tanulságos napjainkban a konnersreuthi egyszerű szabómester leányának esete: *Neumann Terézé*. Egyszerű, tanulatlan falusi leány. Otthon él szüleivel, mindenki tudja, hogy péntekenként látomásban végigéli Krisztus kínszenvedését és Krisztus sebei megjelennek testén és bőven véreznek — másnapra nyomuk sincsen. Húsz év óta — 1926 óta — sem nem eszik, sem nem iszik, csak az Eucharishtiát veszi magához. És mégis él,

testsúlya ugyanaz marad. Az esetet sokan vizsgálták: legjobb egy hitetlen újságírónak kétkötetes nagy könyve a konnersreuthi esetről (*Der Fall von Konnersreuth*). Münchenből azért utazott Konnersreuthba, hogy leleplezze a szerinte csaló Terézt. Hetekig, majd hónapokig figyelte és kénytelen volt kétkötetes művében megírni, hogy az ismertetett jelenségek csakugyan megvannak és az esetnek nincsen természetes magyarázata. A konzekvenciát levonta: katolikus lett. Csakhamar a hitlerista rémuralom elején vértanúhalált halt. Az egykor hitetlen, majd katolikus vértanú újságíró neve: *Fritz Gerlich*.

Természetes, hogy nemcsak Németországban, hanem nálunk is történnek ilyen jelenségek, amelyek a más-világból erednek. Boldog Margit szenttéavatásához is megvolt a szükséges, az egyházi törvénykönyv által előírt két csoda: az egyik feltűnő gyógyulás a szegedi klinikán történt, — Isten szolgájának, a fiatalon elhalt Kaszap Istvánnak közbenjárására is történtek csodák. Az egyiket a kőszegi bencések egyike mondta el, aki mint lelkiatya működött az illető betegasszony mellett. A nő már két év óta betegen feküdt. Méhdaganata volt. A kőszegi és szombathelyi kórház véleménye szerint műtétre alkalmatlannak tartották. Úgy kezelték, mint aki már befejezte életét. Sokszor ájult el az ágyban. 1942 karácsonykor kezdtek el kilencedet Kaszap Istvánhoz, hogy közbenjárására szabadítsa meg Isten betegségétől. Semmi javulást nem tapasztaltak; mégis nagy állhatatossággal egyik novénát a másik után kezdték. A kilencedik kilenced utolsó napján, március 15-én, különösen rosszul érezte magát. Az előző napokban már egészen gyengén volt. A városban az a hír járta, hogy napjai meg vannak számolva. A férj kétségbeesésében felment a kőszegi kálváriára és fagyban, hóban ott imádkozott feleségeért. Utána hazament. Egyszerre csak hallja, hogy az asszony szólítja magához: Még nem végezték el aznap a kilenced imáját. Elmondták hát, mint már annyi hét óta közösen az imát Kaszap Istvánhoz. Alighogy elvégezték, az asszony megváltozott hangon ruháit kérte. Felöltözött. Át-

ment a szomszéd szobába. Férje megijedt, mert azt hitte, ez a halál előtt bekövetkező megkönnyebbülés, az euphoria. Várta a véget. Az asszony azonban nem volt hajlandó visszafeküdni ágyába. Teljesen jól érezte magát; a zongorához ült és a Te Deumot játszotta. A férj még mindig ijedten rohant a háziorvosért, aki csakhamar meg is jelent. Dr. Vukán óriási csodálkozására a betegség semmi nyomát sem találta páciensében. A szombathelyi vizsgálatnál külön kiemelték, hogy semmiféle izomelfajulást nem találtak a hosszas betegség után; az izmok rendesek, teltek voltak.

Nagyon könnyen szaporíthatnók napjaink hasonló eseteit: amikor üzen a másvilág.

Aki a másvilágból jött hozzánk

Korunknak ezek a természetfölötti jelenségei adják a garanciát arra nézve, hogy igazaknak kell tartanunk a régi korok csodáit is, amennyiben a történeti forráskritika rostáján átestek. Magyar viszonylatban példátmutató ezen a téren *Lovas Elemér* bencés tanár tanulmánya *Boldog*, most már *Szent Margitnak* csodáiról (*Árpád-házi Boldog Margit* csodáinak részletes forráskritikája). Meggyőződhetünk ebből a műből, hogy a kortársak, szemtanúk mondják el a csodákat, a nép jelenlétében, melynek egyrésze maga is látta azokat. Képtelenség elgondolni, hogy kitalált mesékről van szó. — Ugyanígy kell gondolkozni *Szent Bernát* óriási csodáiról, mikor a második keresztes hadjárat érdekében 1147-ben toborzó körúton járt a Rajna völgyében: és sorra gyógyultak keze illetésére a bélpoklosok, sánták, vakok, süketek és halottak támadtak föl. Szemtanú kísérfője írta meg kora számára ezt a missziós körutat.

És így vonul *szakadatlan láncolatban a rendkívüliség*, a természetfölötti Krisztus idejéig, amikor minden csoda hatványozottan történt, hirdetve a világnak, amit Krisztus hirdetett: *Elérkezett a mennyek országa!*

Ezek a rendkívüli jelenségek Krisztustól, sőt már az Ószövetség napjaitól kezdve tapasztalatszerűen engedik meg, hogy következtessünk *egy másik, láthatatlan világ-*

nak létezésére. Csupán annyira, hogy: van. Hogy mily berendezése van ennek a világnak, mit művelnek ottan, arról pontosan annyit tudunk, amennyit az árult el, aki abból a másvilágból egyedül jött el a földre, aki koronatanúja annak: Jézus Krisztus. Az Egyszülött az Atya ölé, Ő maga mondotta el nekünk, hogy „aki felülről jön, mindenki fölött vagyon, aki a mennyből jön, fellebb való mindenkinél; és arról tanúskodik, amit látott és hallott”. (Jn. 3, 31.) Jézus tanításának itt a földön egész értelme a másik világról szól; ennek érdekében el kell viselni tanítványainak az üldöztetést és a halált is, mert ebben az esetben jutalmuk bőséges lesz a mennyekben; ha pedig bűnre vinné őket szemük, kezük vagy lábuk, inkább ki kell tépni szemüket, le kell vágni lábukat és így fél-szemmel, féllábbal bemenni az örök életre, mintsem egész testtel a pokolba vettetni (Mt. 5, 29.). Jézus a más-világ tanítását pecsételte meg, hitelesítette csodáinak sorozatával; ezért halt vértanúhalált; ezt erősítette meg az emberi történelem legnagyobb csodájával: föltámadásával.

Amit Jézus a másik világról elmondott, abból a hit-tudomány óvatos következtetéseket von le, hogy valamivel többet ismerhessünk abból az odaátvaló világból. Így azután: van elég, amit biztos ismeretnek vehetünk: ami azonban valószínű, az még több. És így kialakult a trans-cendens, azaz közvetlen tapasztalatunkat „átlépő”, meghaladó világnak a tudománya; *a végső dolgokról szóló tan, az eszkatológia*. Gyönyörű boldogságot mosolygó igazságok és örömet fénylő ígéretek gyöngyszemei kerülnek hálónkba az eszkatológia titokzatos tengeréből: az örök élet dogmája s a belőle vont következtetések; könnyes megbékéltségben ragyogó igazságok a halálról, a halál után való ideiglenes szenvedésről. Biborban izzó, szépséges, örök dolgok: szeretet, béke, Isten életében való részvétel, mérhetetlen tudás, kimondhatatlan aktivitás, legmerészebb álmainknak valóra válása...

... hálót vetettem a tengerbe.

A sötét mélységből különös formájú és különös szépségű dolgokat hoztam felszínre.

Némelyik csillogott, mint a mosoly,
némelyik ragyogott, mint a könny,
némelyik bíborban égett, mint a menyasszony orcája.
(Rabindranath Tagore)

A legfontosabbakat, a legszebbeket ezen örök dolgok közül vegyük most sorra; Jézus és a Biblia kijelentései alapján; úgy, ahogyan hitünk nagy szakértői, az egyházatyák gondolatmeneteikben kifejtették.

Az égi haza

Mindnyájan érezzük néha-néha, borongós lélekkel az elmúlás keserű voltát. Érezzük a természetes ember bizonytalanságát: Mi van azután? És tétovázva állunk a halál hídja előtt.

Rozoga rossz híd, mélyen alatta
a meg-megakadt jégtorlatokat
rohanó folyam árja ragadja,
bömbölve, vadul.

Odatúl:

nem látszik a part.

De a sok-sok nyom a hóban, mind, mind odatart.

(Varga Gyula)

Csak híd a halál, csak „átmenet”, nem veszítjük el vele kedveseinket, nem veszítenek el valójában minket sem. A halál csak előre küldi az embereket: az égi hazába. „Zarándokok és jövevények vagyunk a földön. Mert akik így beszélnek, mutatják, hogy hazát keresnek.” (Zsid. 11, 13.) Néha a kivándorolt távol az óhazától jobb sorsba kerül; jobb emberek veszik őt körül, mint otthon. De nem így van földi vándorutunkon: igazi hazánk az égi haza s ha erre függesztjük tekintetünket, tulajdonképpen mindig rosszak között vagyunk. Aki ennek a gondolatnak a mélységére még nem gondolt, boldogtalan a földön. Csakugyan a legszebb, leggyengédebb kötelékeket beszennyezi a gyarlóság: nincsenek testvérek veszekedés nélkül, házasság sebek nélkül, jóbarátság félreértés nélkül, közösség hibák és szeretetlenség nélkül. Nem szakadhatunk el e rosszaktól, ha csak nem térünk meg az angyalok társadalmába: ahol mindenki jó, mindenki igaz.

Elképzелhetetlen nagy és elgondolhatatlanul kedves e társadalom, ahova tartunk. Semmi biztonság, semmi tökéletesség, semmi nyugalom Itt és mégis mily jó és kellemes. Mennyivel édesebb lesz hát Ott: ahol nem lehet már semmi gyanakvás, ahol a széthúzásra nem nyílik már semmi alkalom, ahol mindenkit a tökéletes szeretet kötelékei fűznek egybe.

Mily keserű gond súlyos időkben a lakás-szerzés! Az égi hazának szerzője Krisztus, aki azzal vigasztal, hogy *Atyja házában sok lakóhely van*, ha nem így volna, azt is megmondotta volna; és ő maga megy el, lakóhelyet készíteni számunkra (Jn. 14, 2.). Hogyan örülnek manapság, ha sikerült egyszerű egyszobás lakást szerezni valakinek. Hogyan örülne valaki, ha szép villát kapna ajándékba vagy kis tanyai birtokot, amelyen gond nélkül élhetne, hogyan adna hálát az ajándékozonak! *Minket pedig az Atya háza vár*, Krisztusban fogunk maradni, ő lesz a mi birtokunk, örökségünk része maga az Isten.

Hogyan sóvárog mindenki *békés környezet, nyugalom, csend után*. Hogyan sóvárogtak csak egy robbanásuktól mentes éjszaka után az ostromlott város lakói a pincékben! Hogyan sóvárog mindenki a teljes béke után a háborúban, hazatérésre a hadifoglyok! — És mindez odaát valóra válik, véglegesen és változtatás nélkül, teljesebben, mint elképzelni tudnánk. Az örök Béke mosolygó palotája Atyánk háza:

„... ahol a Béke lesz
örökös örömünk,
ahol a tény előtt
nem fut az epedés,
s nem lesz a vágy külön,
mint a teljesedés.”

(Abaelardus)

Itt semmiben békét, megnyugvást nem talál a Végtelenre törő emberi szív. Gyönyörét véli meglegelni az aranyban, a valutában, a tökében: és undort, gondot, veszedelmet talál benne. Gyönyörét hajszolja a birtokolásban, a mámorban, a válogatott lakomákban, társadalmi életben. Boldogságát úzi a szerelemben, útjában álló

házastársát nyűgnek érzi, teher és háborúság vele együtt lennie. Mindez csak nyugtalanságnak, lelki szenvedésnek, csömörnek és sokszor életuntságnak a forrása.

Ilyen zavarokkal teli a világ — és mégis szeretjük azt. Mi lenne, ha tényleg megtalálná az emberi szív nyugalomát, békéjét ebben a világban, mint ahogyan nem találja meg? Hogyan szedné lázasan mindenki virágait, mikor most nem átallja a tövises giz-gazért is kinyújtani kezét? Nem akarjuk elhagyni a világot, de ő elhagy majd mindnyájunkat. És akkor elmúlik a szenvedés és eljő a nyugalom. És akkor elmúlnak az álnok, csalfa szájjal kecségtető gyönyörök és eljő az igazi jó: gyönyörét leli mindenki *a Béke sokaságában.* Aranyunk a béke lesz, ezüstünk és pénzünk és valutánk: a Béke, birtokunk: a Béke; életünk: a Béke; Istenünk: a Béke.

Ne féljen hát túlságosan esendő szívünk attól a naptól, amely majd örök lakáshoz juttat bennünket, a menygyei hazának polgáraivá tesz. Jó haza az, égi haza, az angyalok hazája. Olyan haza, amelynek egyetlen fia már többet meg nem hal, amelyet nem rohanhat le semmi ellenség; olyan haza, ahol nagy barátunk maga az Isten; ahol barátaink, szereteteink serege már minket vár. A maga üdvösségéről már bizonyos, a miénken ellenben még aggodik.

A látnivalók folyamai

Jézus földi missziójának alapvető beszédében, a hegyi beszédben, tette meg *a nagy ígéretet:* „Boldogok a tisztaszívűek, *mert ők meg fogják látni az Istent.*” (Mt. 5, 8.) Amit a pogányok csak mint lehetőséget sejtettek, áhítottak, azt a másvilág koronatanúja, mint elragadtató valóságot helyezi kilátásba és sokszor hangoztatta. Legkedvesebb tanítványa, Szent János a Mester tanítását közvetíti, mikor kijelenti: „Tudjuk, hogy amikor Isten meg fog jelenni, hasonlók leszünk hozzá, *mert látni fogjuk őt, úgy, amint van.*” (I Jn. 3, 2.)

Most ez még lehetetlen: távol járunk még, földi zarándoklat vándorútján az Úrtól. Most még úton vagyunk, nehéz haladni, súlyos a gond, sötétek éjjeleink, homályos jövőnk. És nem vigasztal, hogy

„... mindenütt nehéz, sehol sem könnyebb,
egyforma gondok, egyforma könnyek,
keserű éjek, szürke nappalok,
meg nem terülő, koldus asztalok,
reményfák levele mind leperreg,
fáradt felnőttek, sápadt gyermekek.”

(Mael Ferenc)

De ez a sötét homály egyszer majd felszakad és *Isten ragyogó napfénye* önt el bennünket. „*Akkor fényleni fognak az igazak, mint a nap, Atyjuk országában.*” (Mt. 13, 43.) A *lux perpetua*, az örök világosságnak most néha gyászos akkordban csendülő kívánsága akkor merő örömben teljesedik ki bennünk. Kimondhatatlan fényesség: Isten élete merít el bennünket parttalan óceánjának tündöklésébe. Az isteni életben elmerülünk; nem mernők kimondani, ha nem a szent és isteni Irás mondaná. Hiszen oly mélységes ez a titok, mint a magas hegyek völgykatlanjaiban meghúzódó, a néptől feneketlennek hitt tengerszemek; olyan mélységes, hogy még az örökkévalóságban is csak szemlélni tudjuk, de átérteni soha!

Olyan nagy dolog Istent meglátni! Semmi ehhez mérve a mindenség látása. Az, hogy egészségesen élünk, hogy örökké élünk, hogy nem éhezünk, nem szomjazunk többé, hogy nem leszünk soha többé fáradtak, semmi ez ahhoz képest, hogy láthatjuk az Istent, Kinek látása szépséges, orcája ékes, szava méz. Nem lehet a műremeket rögtön felfogni: mindig új és új soha nem sejtett szépségeket fedezünk fel egy igazi költő írásaiban, ha százszor olvastuk is; soha nem észlelt gyönyörűségeket a sokszor hallott oratóriumban vagy szimfonikus zeneműben; egy klasszikus szobor vagy kép mindaddig nem is sejtett mélységeit tárja elénk. Isten pedig nem halott, fehér márványból faragott mű, nem a nyelv vagy a hangok sineire állított, tehát korlátok közé szorított, véges, emberi szépség. Ő maga a kimeríthetetlen, *végtelenül változatos Szépség*: azért, mert Változatlan. De nem úgy változatlan, mint a hideg márvány, hanem úgy, hogy minden szépség, minden jószág, minden igazság Ő. Ezer év előtte ezért olyan, mint egyetlen nap. És soha el nem fogyó évek, örökké tartó élet sem elég, hogy kimerítse Őt, véghetet-

len változatosságát, ki nem csodálható szépségét, meg nem unható ötletességét, kifogyhatatlan gondolatvilágát. „Ez az örök élet, hogy megismerjenek Téged, egyedül igaz Istent” mondotta Jézus. (Jn. 17, 3.)

Ez a megismerés több, mint az értelem hideg aktusa, ahogyan pl. egy mértani igazságot megismerünk. Oly megismerés ez, amely nemcsak megállapítja az igazságot, hanem vele személyes kapcsolatba, viszonyba is lép. Istent leplezetlenül, egész valójában megismerni és őt megszeretni, egy és ugyanaz, amint szavainak leghitelesebb magyarázója, János evangélista kijelenti: „Aki nem szeret, nem ismeri Istent, mert Isten a szeretet.” (I Jn. 4, 8.)

És Istent látni, végtelenségének szemléletébe merülni, egyúttal azt is jelenti, hogy *Benne megismerünk minden mást. A látnivalók folyamai* fakadnak ebből a parttalan tengerből: hiszen a Teremtő Lángelme megismerése egyúttal teremtményeinek, az egész világegyetemnek megismerését jelenti. A világegyetemnek porszeme csak földünk: és mégis mily gyönyörűség utazni, világot járni, óceánjárókon új világrészeket megbámulni, sosem látott ódon városok utcáit koptatni. Hogyan elragad a magas hegyek világa, a bíborkékben villódzó tenger, milyen mélységet tudott látni Prohászka az üres madárfészekben. Hogyan magával ragad a képzőművészetek szépsége, hogyan búvól el a költészet, mily szavakban vissza nem adható érzelmek dinamikája hullámszik bennünk a zene, a hangok csodálatos birodalmában! És Isten mindennek a szépségnek Ősforrása, mintája, mintát szolgáltató Ősoka. Mindez a szépség, minden igaz Őbenne található végtelen fokozottságban. A teremtett szép, igaz, jó, a természet, a művészet, az emberi test szépsége az Isten harsogó fényességének csak halovány visszatükrözése a sáros föld pocsolyájában.

Isten arca tekint reánk a teremtett világ szépségének fátyolán keresztül. Már a földön boldog, aki a zsoltárköltő szavával el tudja mondani: arcodat keresem, Uram. Azelőtt felbukkannak égen és földön Isten szeretetreméltó dolgai és sejtetik velünk a mindenekben imádandó és

szeretetreméltó Atyának kifogyhatatlan szépségét, látásának édességét.

A mennyei életforma

Szeretjük, ha szép napokat érhetünk meg. Szép, örök nap vár mireánk; olyan élet, ahol nem kell félni többet rossz napoktól, szép nap, melyen nem szakad vége életünknek. Olyan nap, amelynek nincsen estéje.

Az örök haza örök napjának *külön, mennyei életformája van*: Jézus azt mondta róla, hogy abban sem nem házasodnak, sem férjhez nem mennek, hanem olyanok lesznek, mint Isten angyalai a mennyben. (Mt. 22, 30.) A testi élet „korrupciója” nem lesz meg ebben az életben, a test gyönyörei, mámor és lakoma, a földi birtoklás gőgje, a hatalom vágya hiányzik belőle. Úgy élnek a boldog város lakói, miként az ég angyalai: nem a teremtményekben, hanem a Teremtőben lelik örömüket.

Igaz, hogy ezt most teljességgel nem érthetjük meg; ha nem szeretnők ezt az életet, ha a válás tőle nem volna keserű, a vértanúk dicsősége semmi sem lenne. Bizony igaz, hogy földbe gyökerező emberi énünk, ha mennyei életformáról hall, ha azt mondják neki, hogy Isten lesz a miénk és egyedül vele fogjuk beérni, ha azt hallja, hogy a többi nem kell és egyedül Istenben találjuk gyönyörünket: ez énünk szorongani kezd. Ez a testes én rossz vágyaktól beragadt szárnyaival így gondolkozik: *Milyen élet az, ahol többé nem eszem, ahol többé nem iszom, ahol nem élhetek azzal, akit szeretek? Szent Ágoston* zseniális szavával válaszolunk: Ez a mi örömünk betegségnek, nem egészségnek a jele. Vannak a betegeknek furcsa, nyűgös kívánságaik: égnék a vágytól valamilyen ital után, úgy vélik, hogy tüstént meggyógyulnának, ha bizonyos gyümölcsöt kapnának, ha élvezhetnék lázas vágyuk tárgyát. Megjön az egészség: vége a vágnak! Amire kívánczozott, most már utálja, mert csak lázában áhította. Amint az egészség elfújta a beteges vágyakat, úgy söpör el mindent a halhatatlanság. *Mert a mi egészségünk, amely mindent kellő módon értékelte: a halhatatlanság.*

És nem szabad feledni, hogy a *mennyei életforma a feltámadásban bontakozik ki teljes virágában*. Olyanok leszünk, mint az ég angyalai: Talán ezek szegények, hogy nem táplálkoznak? Nem mondhatnók inkább boldognak őket, hogy nem szorulnak rá ilyesmire? Vagy a gazdagság hiányzik tán náluk? Ők igazán gazdagok, hatalmasok. A gazdag embert *tehetősnek* nevezik. Az angyaloknak vannak csak igazi tehetségeik. A jómódút a szegény úrnak mondja, nagyra tartja, hatalmasnak. Oda mehet, ahova akar autójával, repülőgépével, előtte nyitva vannak a határok. Mindene megvan, nem szenved szükségét. Az angyal sokkal hatalmasabb, tehetősebb ennél: ahol akarja, egy pillanat alatt ott lehet. Nem kell parancsot adnia, hogy előálljon a kocsi; az ilyen parancs, a maga defektjeivel együtt a gyengeségnek és nem a hatalomnak a jele. Hogyan hiányoznék tehát e mennyei életformából bármi a mindenségből, mikor az lesz a mienk, aki a mindenség Alkotója!

Urunk örömében

Jézus az örök életet szerette példabeszédekben közelebb vinni az emberek lelkéhez. Egyízben egy keleti uralkodóról beszélt, aki óriási összegeket adott át szolgáinak, hogy gazdálkodjanak velük. Aki jól gazdálkodott, annak jutalma ez volt: „Mivelhogy a kevésben hű voltál, sokat bízok reád: *Menj be Urad örömébe!*” A hatalmas uralkodó „öröme” minden *boldogság foglalat*a és akkora, hogy nem az emberi szívébe száll, hanem az ember megy be abba.

Urunk öröme Jézus szerint abban is áll, hogy „*egyeteknek és igyanak asztalomnál az én országomban*”. (Lk. 22, 30.) Az Úr többször lakoma képében írja le az örök élet boldogságát, sőt nem hiányzik a násznak képe sem; a zene, tánc, ének szintén hozzátartoznak a képhez. Magától értetődik, nem járunk a mohamedánizmus útján, amely érzéki örömek paradicsomává süllyesztette a mennyországot. De igaz, hogy mindaz, *ami az embernek örömet okoz, az végtelen mértékben van meg Istenben*. Minden.

amire vágyunk, megvan Istenben, az egy Jóban, kiben benne foglaltatik minden jó. Ha a szépség gyönyörködtet: tündökölni fognak az igazak, mint a nap Atyjuk országában. A gyorsaság örömet okoz, a test szabadsága, amelynek semmi sem áll ellen: ott mindez sokkal inkább meglesz, mert hasonlóak lesznek az ég angyalaihoz. Ősi kívánság, hogy az ember „éljen”, soká éljen, egészségben: ott örök élet jut osztályrészül. Ha a jóllakást kívánjuk, mily nagy dolog ez, tapasztalhatták sokan a közelmúltban; szegény csontváz-emberek: jóllaknak, mikor megjelenik Isten dicsősége. Ha a mámort kívánod, — mily nehéz gondtól szabadít meg, feledtet szenvedést: ami benne pozitívum, a hiányt, bűnt leszámítva, ott is megvan: „Házadnak bőségétől megittasodnak”, mondja a Biblia.

In saecula saeculorum

*Mindörökön-örökké, hangzik minden hivatalos imádságunk végén lelkünket a földről az éggel egybe-
kapcsoló szó. Isten jutalma: maga az Isten, a mi örökségünk és örökké élvezhetjük. Ne féljünk, hogy ezt meg lehet unni, le kell vetnünk a gyermekes fogalmakat, amidőn a mennyországot valami angyalok által végzett liturgiának képzelik el. Isten szépségének élvezése olyan, hogy mindig jelenvaló és sohasem elegendő. Nem mondhatjuk azt, hogy nem telünk el vele, mert ez éhséget jelentene, nem állíthatjuk, hogy jóllakunk vele, mert ez csömört juttat eszünkbe. Az ember megunja az ételt, ha mindig ugyanazt kapja, undorodik az italtól, ha untig itta, elunhatja a színházat, ezt vagy amazt: de sohasem unja meg az ember az egészséget. Ahogyan a földi életben az egyetlen meg nem unható dolog az egészség: úgy a másvilági élet egészsége a szeretet, halhatatlanság, örökkévalóság.*

Örökön-örökké! Az örökkévalóságot nem lehet ingyen megkapni: fáradság az ára annak. Az örökkévalóságot nem lehet ölünkbe hullajtatni: az erőszakosok ragadják azt magukhoz. Az örökkévalóság öröme csak úgy lehet a mienk, ha képesek vagyunk örömeiről le-

mondani, amelyeknek vége a kárhozatba visz. Az örökkévalóságot csak úgy nyerhetjük el, ha vállaljuk Isten csapásait, a szenvedéseket. Szomorú, igaz, a szenvedés. A szőlőfürt szentágostoni példája jut eszünkbe. Igaz, hogy a fürt megsemmisül, amikor a présbe kerül, de mibe semmisül bele? Mustba és borba, a hordó mélyébe. Ha félt volna a présből, madarak vagy rókák zsákmánya lett volna. Nekünk sem szabad többet tartanunk a szenvedésektől, viseljünk el a jelen világ szőlőprésében minden nyomást, minden szenvedést, hiszen odatúl ebből lesz az örök élet szintiszta, édes, erős bora.

*

Két korszakot alkotott Isten, két világot: *a jelent és a „másikat”*. A jelen világ látható, a másik láthatatlan. Érzékeinkkel mérjük fel amazt, értelemmel csupán a másikat. Tapasztalatunk közvetlenül hajolhat a jelenhez: a hit ér fel csak a másiknak magasságához. A jelen világ csak kifutópálya: a cél és a nagydíj a másik. Fáradtság és veríték ez a világ: boldogság és pihenés a másik. Ez a tenger, az: a kikötő. Ez rövid: amaz soha nem vénülő és halhatatlan.

„Ott a romlás tehetetlen,
minden panasz ismeretlen,
ott a kornak nincs múlása,
ott mindenki Krisztus mása.
Égi város, boldog otthon
amaz örök sziklaormon,
biztonságos szent öböl te,
légy távolról üdvözölve!”

(Hildebert, Sik S. ford.)

Mit Druckerlaubnis des Erzbischöflichen Ordinariates Wien,
vom 28. 11. 1957. Z. 8620/57

Photomechanischer Nachdruck der Kleinschrift: Rado Polikárp Van másvilág.
Budapest, „Új Ember Kiskönyvtára“

Druck: Missionsdruckerei St. Gabriel, Mödling bei Wien

MAGYAR KAT. VALLÁSOS IRODALOM A KÜLFÖLDÖN:

ÚJSZÖVETSÉGI SZENTÍRÁS (P. Békés-P. Dalos ford.) 3. kiadás.

IMAKÖNYVEK, ELMÉLKEDÉSEK:

Dal os Ferenc: Imádkozzatok Testvérek. Ima- és énekeskönyv.

Pro há sz k a Ottokár: Elmélgedések az Evangéliumról.

Já v o r Egon O.S.B.: Vasárnapi misekönyv. Megjelenik 1957. Karácsonyára.

HITTANYKÖNYVEK (középiskolai és magánhasználatra):

Krisztusi erkölcs tan nők számára. Megjelenik 1957. végére.

Katolikus hittan (Kis dogmatika). Megjelenik 1958. január havában.

HIT ÉS VILÁGNÉZET:

L o i d l: A végső kérdések. Megjelenik 1958. január havában.

G o d i n: Kovász a kenyérben (Krisztusi élet itt és most). Előkészületben.

IFJÚSÁGI KÖNYVEK:

B a n g h a Béla: Jellemrajzok.

T ó t h Tihamér: Tiszta férfúság.

C s a b a Margit: Amit a nagylánynak tudnia kell.

VILÁG VILÁGOSSÁGA népszerű kiadványsorozat:

R a d ó: Van Isten! — R a d ó: Van másvilág! — T o w e r: Van Krisztusunk! — S c h n a t t n e r: Krisztus, Egyház, papság. — Ez a házasság! (A Casti Connubii enciklika népszerű ismertetése.)

TUDOMÁNYOS IGÉNYŰ VILÁGNÉZETI TANULMÁNYOK:

B ü c h e l: Akarat, világ, csoda. (Fizikai világkép és keresztény hit.)

D e s s a u e r: A vallás a ma természettudományának tükrében. Megjelenik 1958. elején.

KATOLIKUS SZEMLE. A külföldön élő katolikus magyarság évnegyedes folyóirata (Róma).

AHOGY LEHET. A magyar ifjúság irodalmi és kulturális folyóirata. Megjelenik havonként (Páris).

Könyvvásárlás, rendelés, előfizetés:

HERDER, WIEN I, Wollzeile 33.

